

Stortingets Kommunal - og forvaltningskomité
Stortinget, 0026 Oslo

Oslo, 14.10.2015

Høringsinnspill fra Abelia: Prop.1S 2015-2016: Statsbudsjettet.

Abelia er NHOs landsforening for kunnskaps- og teknologibedrifter. Abelias visjon er: Drivkraft for kunnskapsamfunnet. Abelia har mer enn 1.700 medlemsbedrifter med til sammen ca. 45.000 årsverk. Abelia viser til anmodning om høring til komiteen sendt 08. oktober 2015, og vedlegger her vårt skriftlige innspill.

Abelias forslag for videre vekst og velferd.

Abelia deler regjeringens ambisjon om et kunnskapsbasert Norge. Etter vårt syn er en fortsatt satsing på anvendt forskning, innovasjon, kommersialisering og teknologi avgjørende for norsk omstillingsevne, produktivitet og verdiskaping. Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016 er historisk godt i sin satsing på kunnskap, det er meget bra at man allerede i 2016 når målet om at 1% av BNP brukes til offentlig finansiert forskning.

Abelia stiller i midlertidig spørsmåltegn ved om Norge har råd til over slike ekspansive budsjetter over tid, og vi mener budsjettforslaget først og fremst adresserer Norges kortsiktige utfordringer. Dette budsjettet er det første i nyere tid som ikke har penger å legge inn i oljefondet. Med fallende oljepris og en offentlig sektor som har fortsatt å vokse de siste årene, er Norge mer sårbart enn på svært lenge.

Samfunnets behov må styre prioritering av forskningsmidler

I Prop.1S 2015-2016 Statsbudsjettet Kommunal og moderniseringsdepartementet under kap. 500, post 01, 21, 22 og 50 viderefører regjeringen en satsning på større og mer langsiktige forskningsprosjekter. Forskningsrådets fordeling av forskningsmidler til forskningsinstitusjonene, næringslivet og offentlig sektor gjennom tematiske store programmer, har vist seg svært vellykket og virksom. Abelia er derfor positive til regjeringen fortsetter utviklingen om viktige forskningsprogrammer innen kommunal og offentlig sektor.

IKT –satsing må også inkludere kommunene.

Abelia synes digitaliseringsmilliarden i budsjettforslaget som skal forbedre offentlig sektor gjennom å fornye, forenkle og forbedre tjenestene (ikke kun velferd) til innbyggerne i Norge, er et riktig tiltak. Satsingen skal bidra til å effektivisere arbeidet i forvaltningen og legge til rette for flere digitale tjenester til innbyggerne og næringslivet. Regjeringen legger vekt på at de gjennomfører et retningskifte i IKT-politikken som vi støtter, hvor den skal satse mer på mindre prosjekter og stille større krav til at tjenestene skal gi gevinster i form av bedre kvalitet og effektivitet.

Satsingen omfatter en del pågående tiltak samt en nyvinning som vi har stor tro på: 75 millioner kroner for medfinansiering av små og mellomstore IKT-prosjekter i staten. Abelia savner i midlertidig sterkere incentiver for kommunene.

I budsjettet er det ikke satset spesifikt på IKT i kommunereformen. Kommunenes inntekter øker med 7,3 milliarder kroner, hvorav 4,7 milliarder er frie midler. Imidlertid er det ingen øremerking av midler eller incentivordninger, og dermed kan det bli vanskelig å få gjennom store digitaliseringsreformer i kommunenes tjenesteyting, som for eksempel innen velferdsteknologi. Vi mener den ovennevnte medfinansieringsordningen av IKT-prosjekter i staten med fordel også kunne bli utvidet til kommunal sektor, og ber Stortinget se på en utvidelse av ordningen. På den måten tror Abelia kommunene vil prioritere IKT-prosjekter høyere.

Mer innovasjon gjennom offentlig anskaffelser.

I budsjettet vil regjeringen forenkle innkjøp i staten gjennom bruk av sentrale rammeavtaler, hvor intensjonen er å frigjøre ressurser fra innkjøp til faglige oppgaver og bedre tjenester til innbyggerne. Dette gjøres gjennom å etablere en egen innkjøpsenhet i Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi). Rammeavtaler som er inngått sentralt skal legge til rette for mer bruk av elektroniske innkjøp i staten, gi lavere priser og bedre vilkår og oppfølging av leverandører og kontrakter.

Det er et uttalt politisk mål at tre prosent av BNP skal gå til FoU innen 2030, hvorav én prosent skal være fra det offentlige. Det finnes knapt noe bedre virkemiddel for å øke næringslivets andel enn gjennom innovative offentlige anskaffelser. Midlene er der, det handler kun om å stimulere til at flere av disse midlene får et krav til innovasjon.

Analysebyrået Menon har utarbeidet en rapport på dette for Abelia, og tallene viser at så mye som seks prosent av variasjonen i FoU-intensiteten mellom næringene kan forklares med tilgang til offentlig innkjøpskontrakter med innovasjonskrav. Dette tallet stiger til 24 prosent når man tar utgangspunkt i allerede FoU-intensive næringer.

Selv om Abelia støtter intensjonen om å samordne og effektivisere offentlig innkjøp, er vi litt usikre på hvordan ordningen vil fungere, og mener at denne samordningen i mindre grad vil bidra til hente ut den innovasjonen som kunne vært utløst.

Vi vil også berømme en liten, men viktig budsjettpost som skal administreres av Difi; en ordning på 5 mill. kroner i 2016, som har som formål å øke statlige virksomheters innovasjonsevne, blant annet ved hjelp av tjenstedesign som metode.

Norge styrer mot kritisk kompetansemangel innen IKT

Abelia syns det er positivt at regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2016 å bevilge 10,4 millioner kroner til tiltak som skal øke befolkningens digitale deltagelse og kompetanse.

Vi savner i midlertidig en prioritering på IKT-fag, fordi teknologi muliggjør nødvendig innovasjon og fornying på alle samfunnsområder. EUs Digitale Agenda slår fast at 50 prosent av produktivitetsveksten vil komme fra bruk av IKT. Mangelen på folk med solide teknologikunnskaper truer derfor utviklingen av en bærekraftig og sterk norsk IKT-næring, men ringvirkningene er større: Mangel på IKT-kompetanse vil ramme norske kommuner, fylkeskommuner, statlig sektor, næringslivet og utdanningssystemet. Og ikke minst manglende IKT-kunnskap innen spesialfeltet sikkerhet gjør oss mer sårbare som nasjon. Forvaltningsansvaret for opprettelser av flere studieplasser ligger under kunnskapsdepartementet, men Abelia mener denne komiteen også må erkjenne behovet for ytterligere IKT-kompetanse.

Abelia ber Stortinget holde på regjeringens prioriteringer på følgende tiltak i statsbudsjettet for 2016:

- **Vi støtter regjeringen opptrapping av forskningsmidlene, og spesielt økningen på KD og NFD sine budsjetter. Vi synes imidlertid det er bekymringsfullt at flere av de andre fagdepartementene ikke følger opp sine forpliktelser i langtidsplanen.**
- **Ordningen med formål å øke statlige virksomheters innovasjonsevne, blant annet ved hjelp av tjenstedesign som metode, på 5 mill. kroner i 2016**

Abelia ber Stortinget prioritere følgende tiltak for statsbudsjettet i 2016:

- **75 millioner kroner for medfinansiering av små og mellomstore IKT-prosjekter i staten, med en forutsetning om en utvidelse for å gjelde kommunene.**
- **En økning i antall studieplasser innenfor informatikk ved de sentrale universitetene med minst 25 prosent innen 2016 og 50 prosent innen 2019. Estimert kostnad for dette er 40-45 millioner kroner i statsbudsjettet for 2016.**
- **Opprette en ordning der kommunale tiltak for innovative nye løsninger i helse- og omsorgssektoren utløser statlige bidrag, med en statlig ramme på 500 millioner kroner.**

Abelia vil avslutte med å takke for muligheten til å komme med innspill til statsbudsjettet, og ønsker komiteen lykke til i det videre budsjettarbeidet.

Med vennlig hilsen,

Håkon Haugli
Administrerende direktør Abelia